

EURAJOKI

Köyryn - Ketunpesän alueen asemakaavan

LUONTOSELVITYS

Työ: E26480

Turku, 4.11.2013

SWECO Ympäristö Oy
Uudenmaankatu 19 A
20701 TURKU
Puhelin 010 241 4400

www.fmcgroup.fi

Toimistot: Turku, Oulu,
Tampere ja Helsinki

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	3
2.	TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS	3
3.	MAANKÄYTTÖ JA SUUNNITTELUTILANNE	4
4.	TUTKIMUSMENETELMÄT	4
5.	ELINYMPÄRISTÖT JA KASVILLISUUS.....	4
6.	LINNUSTO	11
7.	MUUT LAJIT	11
8.	JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET.....	11
9.	LISÄTIEDOT	12

LIITTEET:

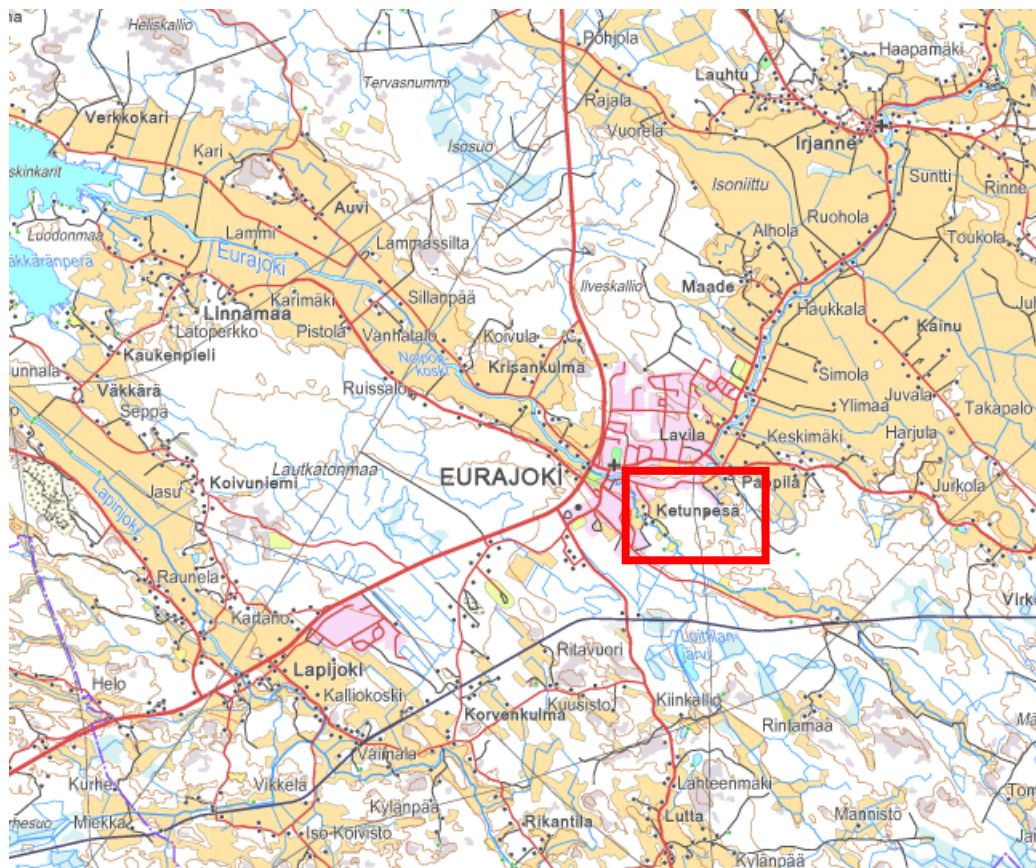
Liitekartta 1: Luontoselvitys

1. JOHDANTO

Luontoselvitys on laadittu Eurajoen Köyryn ja Ketunpesä alueelle liitekartassa 1 rajatulle ja tässä selvityksessä huomioidulle alueelle. Alue on samalla asemakaava-alueen raja.

2. TUTKIMUSALUEEN SIJAINTI JA YLEISKUVAUS

Kartoitettava alue sijaitsee Eurajoen keskustan kaakkoispuolella ja joen eteläpuolella. Kartoitusalueella on kangasmetsiä, lehtomaisia kankaita, lehtoja, peltotilkkuja ja asutusta. Alueen halki kulkee pohjois-etelä suuntainen voimalinja, jonka molemmin puolin on hakkuualueita. Pohjoisessa alue rajoittuu Eurajokeen ja lounaassa joen sivuhaaraan Juvajokeen. Luontoselvitystä varten kartoitetun alueen yhteispinta-ala on noin 115 ha. Metsälakikohteista Eurajoen ja Juvajoen rannoilta tavattiin pienialaisia lehtolaikkuja, samoin Ketunpesäntien eteläpuolelta. Vesilakikohteista löytyi luonnontilainen puro. Alueen eteläosassa on lisäksi metsälakikohde, vähäpuustoinen suo.

Pohjakartta © MML 2013

Kartta 1. Suunnittelualueen sijainti Eurajoella.

3. MAANKÄYTTÖ JA SUUNNITTELUTILANNE

Suunnittelualueella on vahvistettu Satakunnan maakuntakaava (2013). Keskustan-Lapijoen osayleiskaava on hyväksytty 1992. Osayleiskaava ei ole oikeusvaikutteinen. Kaavassa suunnittelualue on kuitenkin osoitettu pääasiassa pientalo- ja lähivirkistysalueeksi. Suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä (alle 7 km etäisyydellä) ei ole luonnonsuojelu-alueita, eikä Natura-alueita.

4. TUTKIMUSMENETELMÄT

Alue kuljettiin maastossa kattavasti läpi asemakaavan vaatimalla tarkkuudella. Kartoitusta tehtiin 14.-15.8. ja tarkistuksia tehtiin lisäksi 31.10.2013. Kasvillisuuden ja luontotyyppien osalta kartoitusta oli ajankohtaan nähden sopiva. Linnustoseselvitykset tulisi tehdä 20.6. mennessä, joten linnuston osalta pyrittiin selvittämään ainoastaan linnustollisesti arvokkaat elinympäristöt. Samoin liito-oravien suhteen kartoitustyössä huomioitiin mahdolliset elinympäristöt, sillä liito-oravaselvitykset tulisi tehdä maaliskokuussa.

5. ELINYMPÄRISTÖT JA KASVILLISUUS

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Hertta-tietojen perusteella suunnittelualueelta ei ole havaittu uhanalaislajistoa eikä luontodirektiivin lajeja. Maastotöiden perusteella tavattiin kuitenkin metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä, jotka on lueteltu alla. (Meriluoto ym. 2002)

Lakikohteet - huomioitava kaavoituksessa

Kuvio 1

Metsälakikohde (rehevät lehdot)

Kuva 1. Eurajoen varren tervaleppälehtoa.

Eurajoen varren kivisessä rinteessä on LT-typin lehto (puna-ailakkityyppi). Puuston muodostavat tervaleppä, harmaaleppä, vaahtera, pihlaja ja pensaskerroksen tuomi sekä paikoin terttuselja.

Kapean lehdon kenttäkerroksessa kasvaa mm. lehtovirmajuuri, ukontatar, rantakukka, tummarusokki, rantayrtti, rantalemmikki, mesiangervo, rönsyleinikki ja huomionarvoinen **lehtopalsami**.

Lisäksi kuviolla kasvoi valkokarhunköynnös, joka on myös koristekasvi sekä viljelyjäännöksi tai viljelykarkulainen mm. joenrannoilla (Hämet-Ahti ym. 1998)

Lehtopalsami kasvaa mm. puronvarsilehdoissa ja on rauhoitettu Oulun ja Lapin lääneissä (Hämet-Ahti ym. 1998).

Kuva 2. Lehdon aluskasvillisuuteen kuviolla 1 kuuluvat mm. lehtopalsami (kuvassa etualalla), tummarusokki ja rantakukka.

Kuviot 2, 3 ja 4

Metsälakikohde (rehevät lehdot)

Joenvarsilehto jatkuu pätkittäin LT-lehtoina (puna-ailakkityyppi) Eurajoen etelärannalla. Lehtolaikkujen kasvillisuus on hyvin samantyyppistä. Puusto koostuu tervalepästä, harmaalepästä, koivusta, vaahterasta, raidasta, koivusta ja kuusesta. Lehtopensaina kasvaa pensasmaista tuomea ja pohjanpunaherukkaa. Kuvioilla on jonkin verran lahoppuuta ja kaikki kuviot 2-4 ovat luonnontilaisia.

Aluskasvillisuuteen kuuluvat mm. puna-ailakki, metsäalvejuuri, lehtotähtimö, käenkaali, vuohenputki, ojakellukka, mesiangervo, ahomansikka, talvikki, rönsyleinikki, hiirenporras ja rantayrtti.

Kuva 3. Kuviolla 3 puna-ailakkityypin lehdossa kasvaa mm. tervaleppää, harmaaleppää, vaahteraa ja tuomea.

Kuvio 5
Vesilakikohde (puro)

Kuvat 4 ja 5. Kausikostea puro laskee Eurajokeen ja on lehdon keskellä luonnontilainen.

Luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset pienet purot ja norot ympäristöineen on suojeltu vesilailalla. (Meriluoto ym. 2002) Lehtokuvioiden 3 ja 4 välissä on kirkasvetinen puro, joka on luonnontilainen sähkölinjaan asti. Luonnonarvoa nostavat uomassa olevat lahoppuut. Purovarren puusto koostuu harmaalepystä, tervalepystä, koivusta ja pienistä kuusista. Purovarren aluskasvillisuuden muodostavat mm. metsäalvejuuri, ojakellukka, kellotalvikki, mesiangervo ja ahomansikka.

Kuvio 6

Metsälakikohde (rehevät lehdot)

Nauhamaisen LT-lehdon eteläpuolella parin-kolmenkymmenen metrin päässä lehto muuttuu vähitellen käenkaali-oravanmarjalehdoksi (OMaT-lehto). Lehdossa kasvaa kookkaita kuusia, joiden läpimitta on parhaimmillaan jopa 60 cm. Lisäksi kuviolla kasvaa haapaa ja koivua, läpimitaltaan alle 40 cm. Lahopuuta kuviolla on jonkin verran. Kenttäkerroksen valtalajina on käenkaali. Lisäksi kuviolla kasvaa mm. metsäälvejuuri, oravanmarja ja paikoin ojakellukka.

Kuva 6. Käenkaali-oravanmarjalehdossa (OMaT-lehto) kasvaa myös järeitä kuusia.

Kuvio 7

Metsälakikohde (rehevät lehdot)

Eurajoen sivujoen, Juvajoen varren alajuoksulla sijaitsee pienialainen LT-tyypin lehto (puna-ailakki tyyppi). Lehto sijoittuu pihapiirien alarinteeseen ja alatasanteelle. LT-lehto on lähes luonnontilainen. Paikoin lehtoon on levinnyt pihapiireistä vieraslaji – jättipalsami.

Kuviolla kasvaa tervaleppä, harmaaleppä, vaahtera, saarni, pihlaja, raita ja tuomi. Pensais- ta esiintyy pohjanpunaherukkaa ja pensasmaista tuomea. Aluskasvillisuuteen kuuluvat mm. lehtovirmajuuri, puna-ailakki, metsäälvejuuri, mesiangervo, ojakellukka, karhunputki ja rannassa kurjenmiekka.

Kuva 7. Juvajoen varrella on myös rehevä lehto, jossa kasvaa mm. lehtovirmajuuri.

Kuvio 8

Metsälakikohde (rehevät lehdot)

Ketunpesäntien varrella on pienialainen OMaT-lehto (käenkaali-oravanmarjatyypin). Kuviolla kasvaa suuria kuusia ja haapoja, jotka ovat halkaisijaltaan jopa 50 cm. Lisäksi kuviolla kasvaa koivua ja raitaa. Pensaskerroksessa kasvaa taikinamarja, pensasmainen tuomi ja pohjanpunaherukka. Aluskasvillisuuteen kuuluvat mm. käenkaali, oravanmarja, lillukka, ahomansikka, puna-ailakki, metsäalvejuuri, rönsyleinikki, ahomansikka, nurmitädyke ja nokkonen.

Kuva 8. Kuvion 8 lehtolaikulla kasvaa lehtopensaista taikinamarjaa ja pohjanpunaherukkaa. Kenttäkerroksessa käenkaali ja oravanmarja ovat vallitsevia.

Kuvio 9
Metsälakikohde (vähäpuustoiset suot)

Suunnittelualueen eteläosassa hakkuualueen eteläreunalla on pienialainen vähäpuustoinen suo, joka kuuluu metsälakikohteisiin. Suo on tyypiltään rämereunainen neva, jonka reunalla on vähäpuustoinen rämelaikku. Suon reunalla kasvaa mäntyä, hieskoivua ja pajuja. Lisäksi suolla kasvaa tupasvilla, raate, kurjenjalka, riippasara, pullosara ja isokarpalo.

Kuva 9. Luonnontilainen vähäpuustoinen suo kuviolla 4 on rämereunainen.

Muut arvokkaat luontokohteet - suositellaan säilytettäväksi

Kuvio 10
Lehtomainen kangaslaikku OMT, käenkaali-mustikkatyypin

Kulttuurivaikutteinen lehtomainen pienialainen kangasmetsälaikku sijoittuu Haapastentien ja hevoslaitumen väliin. Puusto koostuu kuusesta, koivusta, pihlajasta, haavasta, tuomesta ja raidasta. Pensaskerroksessa tavataan yksittäisiä taikinamarjapensaita. Kenttäkerroksessa viihtyvät mm. mustikka, kielo, oravanmarja, käenkaali, metsäimarre, vuohenputki, kalli-oimarre, lillukka, syyläjuuri ja huomionarvoinen **idänukonputki**. Idänukonputki kasvaa mm. kyläkedoilla, lehdoissa ja lehtoniityillä. Laji on Etelä-Suomessa muinaistulokas tai vakinainen uustulokas. (Hämet –Ahti ym. 1998)

Kulttuurivaikutteisia kasveja edustavat yksittäiset tertsuseljäpensaat ja perinnebiotoopeilla-kin viihtyvät ahomansikka ja harakankello. Kuviolla kasvavat yksittäiset lehtoakileijat ovat pihapiiristä villiintyneitä koristekasveja. Kuvio on osittain metsälaidunta. Kuvio 10 ei kuulu metsälakikohteisiin.

Kuva 10. Haapastentien lehtomaisella kankaalla on paikoin kulttuurivaikutteista kasvillisuutta, kuten lehtoakileijaa.

Kuviot 11-12 Kosteikot

Kuviot 11 ja 12 ovat pienialaisia umpeenkasvaneita soistumia. Kuvio 11 sijaitsee hakkuualueen reunalla. Kuvion koillisreunalla kasvaa järeitä haapoja, jossa on tikankoloja. Ennen hakkuita, kuvio on saattanut olla mm. liito-oravan reviiriä. Muutoin itse kuviolla kasvaa virpajua, kurjenjalkaa, pullosara, tupasvillaa, kieloa, mustikkaa ja oravanmarjaa. Pienemmän kosteikon reunalla kasvaa myös muutama järeä haapa ja aluskasvillisuus on samantapaista kuin kuviolla 11. Kuviot eivät kuulu metsälain kohteisiin.

Kuvat 11 ja 12. Kuvion 11 kosteikon koillisreunalla kasvaa järeitä haapoja. Pienemmällä kosteikolla (12) kasvaa mm. virpajua ja kurjenjalkaa.

6. LINNUSTO

Pesimälinnustaselvitykset tulisi tehdä 20.6. mennessä, jolloin linnut ovat parhaiten äänessä pesimäkaudella. Pesimälinnuston osalta pyrittiin selvittämään ainoastaan linnustollisesti arvokkaat elinympäristöt. Kasvillisuuskartoitusten yhteydessä elokuun puolivälissä linnut eivät olleet enää hyvin äänessä.

Rehevät lehdot ovat linnustollisesti lajirikkaita ja arvokkaita elinympäristöjä. Suunnittelualueella yleisesti ottaen reheväkasvuiset jokirannat ovat tällaisia biotooppeja.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen Hertta-tietojen mukaan selvitysalueella ei ole havaittu uhanalaisia lajeja tai lintudirektiivin liitteen I lajeja.

7. MUUT LAJIT

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteen IV (a) laji. Liito-oravien suhteen kartoitustyössä huomioitiin vain mahdolliset elinympäristöt, sillä luotettavat liito-oravaselvitykset tulisi tehdä keväällä maaliskuu-toukokuussa.

Kartoitusalueelta ei löytynyt liito-oravan jätöksiä, eikä muitakaan viitteitä lajista. Suuria mahdollisia pesäpuita ei käyty systemaattisesti läpi. Ainoastaan joitakin suurempia kuusia ja haapoja tarkastettiin. Alueilla ei ole juurikaan liito-oravalle tyypillistä järeää haapa-kuusi sekametsää, eivätkä edellä kuvatut metsät niiltä osin täytä liito-oravan elinympäristön tyypillisiä vaatimuksia.

Luontodirektiivin lajeista kartoitettavalta alueelta ei ELY-keskuksen Hertta-tietojen mukaan ole löytynyt liito-oravia, eikä muita direktiivilajeja. Lähimmät liito-oravahavainnot on tehty runsaan kilometrin päässä suunnittelualueen eteläkärjestä etelään.

8. JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET

Suunnittelualueella tai sen lähiympäristössä ei ole luonnonsuojelualueita, eikä Natura-alueita alle 7 km etäisyydellä alueen rajoista. Myöskään uhanalaislajistoa tai luonto- ja lintudirektiivin lajeja ei alueelta ole tavattu (Hertta-tiedot).

Luontoselvityksen mukaan alueella on kuitenkin metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, kuten reheviä lehtoja ja vähäpuustoinen suo. Lisäksi vesilainkohteista havaittiin lehdon ympäröimä puro. Nämä kohteet 1-9 on otettava huomioon maankäytön suunnittelussa.

Kohde 10 lehtomainen kulttuurivaikutteinen kangasmetsälaikku ei kuulu metsälain kohteisiin, mutta suositellaan säilytettäväksi luonnon monimuotoisuuskohteeksi mm. huomionarvoisen kasvillisuuden vuoksi. Kuvioiden 11 ja 12 kosteikot eivät kuulu metsälakikohteisiin, mutta suositellaan samoin säilytettäväksi luonnon monimuotoisuuskohteiksi.

9. LISÄTIEDOT

Luontoselvityksen laatinut konsultti:

AIRIX Ympäristö Oy

FM, Luontokartoittaja AMK Heini Lies-Niittymäki

puhelin: 010 2414 466

osoite: Uudenmaankatu 19 A, PL 669, 20701 Turku

sähköposti: etunimi.sukunimi@fmcgroup.fi

Turussa 4.11.2013

SWECO Ympäristö Oy

Heini Lies-Niittymäki
FM, Luontokartoittaja AMK

Heikki Armio
Aluejohtaja, Länsi-Suomi

LÄHTEET

Hämet-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen T. & Uotila, P. (toim.) 1998. Retkeilykasvio 4. painos, Luonnontieteellinen keskusmuseo. Helsinki. 656 s.

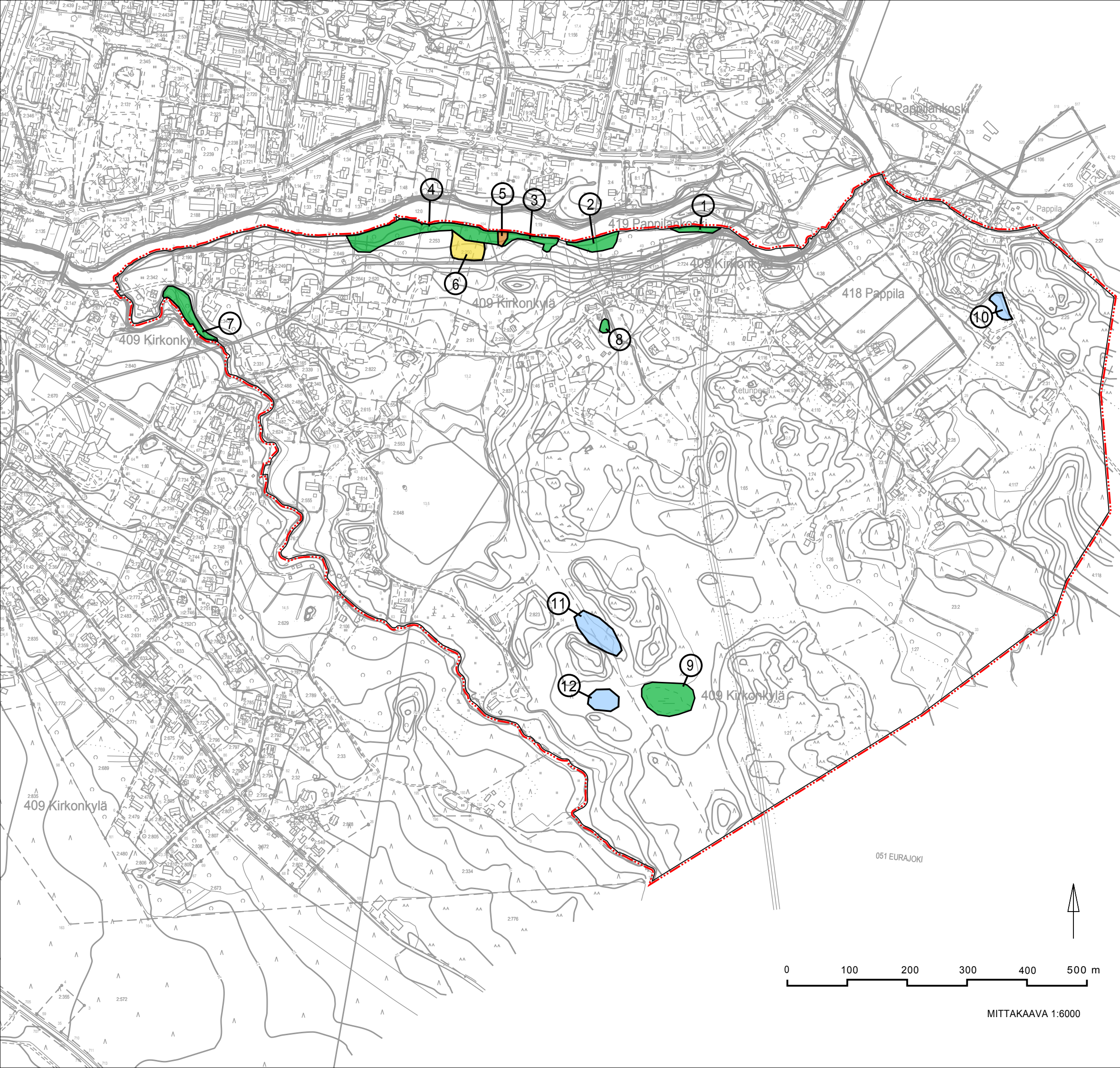
Meriluoto, M. & Soininen, T. 2002. Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Maatalouden kehittämiskeskus Tapio. Hämeenlinna. 192 s.

Eurajoen kunta

Köyryn - Ketunpesän alueen asemakaavan LUONTOSELVITYS

- Asemakaava-alueen raja
- Metsälakikohde, LT-lehto
Huomioitava kaavoituksessa
- Metsälakikohde, OMaT-lehto
Huomioitava kaavoituksessa
- Vesilakikohde, puro ympäristöineen
Huomioitava kaavoituksessa
- Muu arvokaskohde
OMT-kangas (8), kosteikko (11, 12)
Suositellaan säilytettäväksi
- Kohteen numero
(lisätietoa luontoselvityksessä)

0 100 200 300 400 500 m

MITTAKAAVA 1:6000

1.11.2013 Heini Lies-Niittymäki

AIRIX Ympäristö
FMC GROUP

Part of
SWECO